

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

підприємствах України. Агросвіт, – 2017. – № 6. – С. 49-54.

3. Донець О. Інновації та її особливості в аграрному секторі економіки України. Економічний аналіз, – 2013. – Вип.12. – Ч. 1. – С. 93-97.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ

**Донець Л.Я., канд. техн. наук, доцент, Долинська О.О., асистент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Протягом останнього часу сталися значні зміни в енергетичній галузі України, включаючи сфери відновлюваних джерел енергії, а також індивідуального та централізованого теплопостачання. Все більшого значення набувають питання енергетичної безпеки України, зменшення залежності від імпортованих енергоносіїв, перш за все природного газу. Урядом країни здійснюється поступове вирівнювання ціни на природний газ та скорочення її субсидування для окремих категорій споживачів, що збільшує їх зацікавленість у використанні інших видів палива. Впроваджуються схеми державної підтримки населення для придбання опалювального обладнання, що не використовує природний газ як паливо. Як наслідок, суттєво зросла популярність проектів енергетичного використання твердого біопалива та заміщення викопних палив, у першу чергу природного газу.

Найбільш динамічно розвивається використання деревини у вигляді дров, відходів деревообробки, тріски та гранул, спалювання лушпиння соняшника. Поступово зростає інтерес до енергетичного використання соломи зернових та відходів і залишків кукурудзи. Ряд вітчизняних компаній вже освоїли випуск котлів на біомасі як для побутових, так і промислових споживачів. Використання деревних та сільськогосподарських відходів різних виробництв є важливим на сьогодні, оскільки крім вигоди від економії енергетичних й сировинних ресурсів, отримання додаткових робочих місць, така утилізація не має шкідливого впливу на навколишнє середовище.

За даними «Українського біопаливного порталу» на ринку біопалива самий великий сегмент займає тверде біопаливо у вигляді дров, деревної щепи, пелет і брикетів із біомаси, тюкованої соломи. Експорт твердого біопалива з нашої країни забезпечує до 10 % загальної потреби ЄС у даній продукції.

За оцінками фахівців, загальний об'єм виробництва в Україні за рік складає близько 1,32 млн. т на 494 підприємствах, у тому числі: пелет з деревини – до 390 тис. т, з лузги та лушпиння – близько 724 тис. т, з соломи – 146 тис. т, з торфу – 8,4 тис. т, з інших видів сировини – 51,8 тис. т.

Паливні брикети в Україні виробляються в менших обсягах ніж гранули, при цьому, в якості сировини, використовують в основному деревину, лузгу, лушпиння, солому і очерет. Виробництво брикетів з деревини за рік складає близько 170 тис. т, з агрокультур – 95 тис. т.

Зараз велика частина пелет і брикетів експортується з України в країни Європи, через недостатньо високий попит на внутрішньому ринку. Так, експорт деревних пелет за рік складає близько 150 тис. т (38,5 % загального обсягу виробництва), експорт пелет з лушпиння (включаючи реекспорт) – майже 822 тис. т. Але незважаючи на ряд існуючих проблем, даний сегмент біоенергетики продовжує розвиватися. Створення сприятливих умов в Україні буде сприяти переорієнтації від експорту твердого біопалива до продажу його на внутрішньому ринку.

Основними особливостями індустрії твердого біопалива в Україні є регіональна нерівномірність і відносна роз'єднаність виробництва, а також значна кількість невеликих за масштабом підприємств, що працюють з трейдерами.

Також характерно розміщення виробництва якомога ближче до сировинної бази.

Наприклад, виробники деревних і торф'яних гранул переважно розташовані на заході України і в невеликій кількості – в індустріальних районах центру і сходу (до 70 % виробництва деревних гранул забезпечують 7 областей – Закарпатська, Волинська, Чернігівська, Київська, Житомирська, Львівська, Сумська).

Виробники гранул з лушпиння розміщені переважно в центральних і східних регіонах, де існує відповідна сировинна база вторинних відходів переробки соняшнику, завдяки великій концентрації олійноекстракційних заводів (тільки 4 області – Дніпропетровська, Запорізька, Одеська, Миколаївська, забезпечують виробництво до 413 тис. т, тобто більше половини всіх гранул з лушпиння в Україні). Виробники гранул з соломи розташовуються в аграрних районах. Цей сегмент характеризується невеликою кількістю підприємств і більшою концентрацією виробництва.

Ціни на тверде біопаливо істотно відрізняються, як у різних виробників, так і за регіонами України. Також спостерігається значне коливання цін протягом року. Зокрема, вони ростуть в опалювальний період за рахунок зміни балансу попиту і пропозиції. На кінцеву ціну істотно впливають умови поставки і відстань транспортування. Крім цього, біопаливо при наявності сертифіката, що підтверджує якість, коштує дорожче і, переважно, експортується. Наприклад, сертифікована по EN Plus A1 деревна гранула коштує на 100 євро/т дорожче, а агрогранула – на 20 євро/т дорожче, у порівнянні з несертифікованою.

Гранули та брикети вважаються «поліпшеним» твердим біопаливом, враховуючи їх більш високу теплотворну здатність, меншу вологість і велику енергетичну щільність (ГДж/м^3) у порівнянні з неущільненими видами біомаси та біопалива.

Галузь застосування паливних гранул та брикетів досить широка й різноманітна: заводські котельні й ТЕЦ, промислові підприємства, де є установки, що функціонують на твердому паливі, залізничний транспорт, теплиці, печі та каміни, дубильно-екстракційні заводи, гідролізні та біохімічні підприємства. Своєю широкою поширеністю паливні брикети зобов'язані таким основним властивостям, як підвищена теплотворність й легкість управління процесом згоряння.

Хоча питання про використання паливних гранул та брикетів ще донедавна мало небагато підстав для реалізації, зараз його актуальність зросла в багато разів разом з попитом, що підвищується на даний вид продукції. Інтерес до паливних гранул та брикетів був спровокований й постійним зростанням цін на нафту та газ.

Якщо спиратися на поточний стан енергетики в цілому, прогнози фахівців і аналітиків такі: на даний час обсяг ринку твердого біопалива для населення становить близько 500 тис. тонн на рік; до 2035 року для опалення приватних будинків буде використовуватися щорічно більш 3 млн. тонн.

У експортно-орієнтованій галузі виробництва паливних гранул та брикетів, яка на даний момент зазнає інтенсивний розвиток, необхідно спрямувати зусилля на розвиток внутрішнього ринку. Такий ринок повинен забезпечувати стабільність збуту, оскільки це допомагає знизити інвестиційні ризики.

Зростання зацікавленості промислових підприємств та ЖКГ у використанні паливних гранул та брикетів має під собою абсолютно логічні підстави, оскільки їх застосування у великих масштабах в більшості випадків виявляється настільки ж вигідними, як і спалювання вугілля, мазуту або газу. Сприяє цьому розвиток ринку обладнання, що спалює біопаливо, та інфраструктури самого ринку альтернативних видів палива. Крім того, багато власників приватних будинків почали активно брати приклад в опаленні будинків паливними брикетами від європейських жителів.

Величезний потенціал біоенергетики в Україні незаперечний, однак для того, щоб реалізувати його повною мірою, необхідна допомога з боку держави у сфері регулювання питань енергозбереження та використання поновлюваних джерел енергії. Оскільки тільки ясна та послідовна політика в цій області, сприятливий інвестиційний клімат зможуть посприяти інтенсивному розвитку.

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ СИРОКОПЧЕНИХ І СИРОВ'ЯЛЕНИХ М'ЯСОПРОДУКТІВ	
Агунова Л.В., Мардар М.Р., Шлапак О.В.	350
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК КАВИ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ	
Голубьонкова О.О., Брайко М.Г., Чирка В.В.	351
ТАРГЕТИНГОВА РЕКЛАМА, ЯК СПОСІБ ПРОСУВАННЯ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	
Значек Р.Р., Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В.	353
SOCIAL MEDIA MARKETING, ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ БІЗНЕСОМ	
Значек Р.Р., Ковалів І.О.	354
РОЗРОБКА SMM-СТРАТЕГІЇ ПРИ ПРОСУВАННІ ТОВАРУ	
Лозовська Г.М.	356
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	
Мунтян І.В.	358
ДОСЛІДЖЕННЯ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
Черевата Т.М.	360
ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	
Соколюк К.Ю., Долинська О.О.	361
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В АГРАНОМУ СЕКТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Соколюк К.Ю.	363
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Донець Л.Я., Долинська О.О.	365

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

ПІДХОДИ ЩОДО СКОРОЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ ВТРАТ ТА ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ В КОНТЕКСТІ СТІЙКИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ	
Седікова І.О.	367
ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТУРИСТИЧНОЇ ТА ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Агєєва І.М., Коренман Є.М.	368
ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	
Агєєва І.М., Коренман Є.М., Мірковець Ю.О.	370
АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ	
Відоменко І.О., Гордієнко Л.Л.	373
СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ	
Корсікова Н.М.	375
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Каламан О.Б.	377
ОСОБЛИВОСТІ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ТРУДОВУ АДАПТАЦІЮ ПЕРСОНАЛУ	
Козак К.Б.	380
ПРИНЦИПИ ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	
Дьяченко Ю.В.	381
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА, ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	
Коренман Є.М.	383
ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ	
Агєєва І.М., Дьяченко Ю.В.	385
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
Ніколюк О.В., Левчук Ю.С.	388

СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ НА ЕКОЛОГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЇ, ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Немченко В.В., Румянцев І.В.	390
АНАЛІЗ ДІЇ ЗВТ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС АГРОПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ	
Антонюк П.О., Антонюк О.П., Головаченко Л.М.	392
МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВOSTІ	
Іванченкова Л.В.	393